OMAHA.

The Bohemian Weekly

"POKROK ZAPADU"

"PROGRESS OF THE WEST"

is a good and cheap advertising medium fo the City of Omaha's businessmen, there bein in Omaha over 100 families of the Bohemian Nationality reading it.

RATES OF ADVERTISING.

Local Notices 20cts per line, by the month 10 cts. Single insertion not less than 40cts.

Standing advertisements

one square yearly	$12.00
" " 6 month	$ 7.00
" " 3 "	$ 4.00
" " 1 "	$ 1.50

Larger spaces by special contract.

☞ Business cards $15.00 a year.

Jízda drah v Omaha.

DO OMAHA.		Z OMAHA.	
UNION PACIFIC.			
Daily Express	3:00 odp.		11:30 rano
Daily Mixed	9:00 "		5:00 odp.
Daily Freight	6:45 odp.		5:00 rano
"	3:30 "		6:45 "
DRÁHA BURLINGTONSKÁ.			
Express	10:00 rano		3:15 odp.
Mail*	10:40 odp.		5:10 rano
CHICAGO, ROCK ISLAND & PACIFIC.			
Mail	*10:40 odp.		*5:30 rano
Express	10:00 rano		3:15 odp
CHICAGO & NORTHWESTERN.			
Mail	*10:40 odp		*5:15 rano
Express	10:00 rano		3:15 odd.
KANSAS CITY, ST. JOE & C. BL.			
Morning Express	10:00 rano		5:30 Odp
Evening Express	6:40 odp		2:50 odp
OMAHA N. WEST. & SIOUX CITY & PACIFIC.			
Mail Express	*2:15 odp.		*9:15 rano

* Vyjma neděle.

POŠTOVNÍ HODINY.

Psaní přijímají se denně:

Pro západ	do 11 hodin rano.
Pro východ	do 4:30 odp.
Pro jih	do 4:30 odp.
	do 10 hod. odp.
Pro severu	do 7:45 rano.

V neděli otevira se pošta od 12 do 1 odp.

Psaní přichází denně:

Ze západu	2:30 odp.
Z východu	11:00 rano
Jihu	3:00 odp.
"	7:00 "
Ze severu	2:30 "

C. E. Yost, poštmistr.

OBCHODNÍ PŘEHLED.

POKROK ZAPADU

Týdenník politický, poučný a zábavný, vychází každého středu v Omaha, Neb. Předplatné jen $2.20 ročně, $1.10 půlroku, 55ct. čtvrtletně, s poštovní zasilkou.

Tiskarna a redakce nalezá se na **Farnham ul. č. 138**, mezi 9. a 10.

☞ Adresa jest:

„Pokrok Západu",
OMAHA, NEB.

TYDENNÍK

OMAHA WEEKLY BEE

vychází ve středu, a stojí $1.00 na rok.

THE OMAHA DAILY BEE.

Denní list, redigovaný a vydávaný od

E. Rosewatra,

největší a nejlepší list v Nebraace, stojí jen $5.00 na rok.—15cts. na týden

POKROK ZAPADU

("PROGRESS OF THE WEST".)

A Bohemian Weekly.

Office: 138 Farnham Str.

The "*Pokrok Západu*" is the only Bohemian Paper in the State. It circulates in every city and county, and business men will find in an excellent advertising medium.

RATES OF ADVERTISING:

one Square yearly	$12.00
" " 6 Months	7.00
" " 3 "	4.00
" " 1 Month	1.50

☞ *Larger spaces by special contract.*

Tržní hlídka.

Dne 6. března.

Trh peněžní.

Zlato v N. Y. 1.14¼

Trh plodinný.

CHICAGO 1. března.

PŠENICE—jarka č 2. 97½—98
č 3. 78½—79½
KUKUŘICE západní 42½—42½
Žito 62—64
Ječmen 51½—52½
OVES — 31½c.—
VEJCE — 15—16c. tucet.
MÁSLO — západní 14—33c.
SÁDLO — 12.70—12.75
SLANINA — $21.07½—21.12½
PÁLENKA —

ST. LOUIS.

MOUKA — 450—750
PŠENICE—č II. ozimní červená 1.53
KUKUŘICE — smíšená 37½.
OVES — č II. za 35½c
ŽITO — 67—
PÁLENKA —
SLANINA — $21.50
SÁDLO — $12.00

Trhy evropské.

LIVERPOOL, 24. února.

(Angl. peníze platí: 1£ [libra sterlinku] je $5.00; 1 s [šiling] je 25 centů; 1 d [peny] jsou 2 c.)

Mouka	22s	24
Pšenice jarka	8s3d	9s10d
Pš. kaliforn.	10s6d	11s
Kukuřice	nová 27s6d	
Slanina	81s	
Bavlna middling	6d	
Bavlna Orleans	6¾d	

PRAHA, D. 3. února.

Pšenice míra 88 lib. zl.	4.60	—5.90
Žito „ 82 „	4.12	—4.40
Ječmen „ 76 „		
Oves „ 47 „	2.34	—2.96
Zemčata „ od zl.	70	—80
1 lib hovězího živého	12	—27 kr.
„ vepřového „	28	—32 kr
Kopa vajec zl.	1.60	—1.70
1 libra másla	68	—70 kr.
Žito zl.	105.60	

CENTRAL R. R. of IOWA

ve spojení s linkami západními a východními tvoří

nevyrovnatelné spojení

mezi

OMAHA A ST. PAUL

s linemi

nejrychlejšími v Minnesotu.

Cestující po této dráze vyjíždějíce z Omaha dostanou, nabídnou spojení se

SAINT PAUL EXPRESS.

Vlaky nejlepší veškeré pouti

Pullmanovy pěkné spací vozy.

Jízdy lze obdržeti na všech stanicích.

D. S. PICKENSING, Gen'l Sup't.
J. E. Gen'l Pass'r & Ticket Ag't, Minneapolis Min.

SMĚS.

— Neslýchanou neznalost poměrů evropských staví občas na odiv mnohé z časopisů amerických. Veliké žurnály východní ve svých korespondencích ovšem záležitosti evropské posuzují střízlivě, za to ale západní kolegové jejich vyznamenávají se pitomostí zrovna piramidální. Tak na př. dle Calif. Journalu" jeden z kalifornských časopisů mudruje o událostech na východě evropském následovně:

— „Montenegro, — jinak Crna Gora — anglicky „Black Hill", jest země na zlato neobyčejně bohatá a obydlena národem se Sioux y spřízněným. Squaws (skvôs, ženy) kmene tohoto pověstny jsou neobyčejnou krásou, a sultán, chtěje je získati pro svůj harém, zamýšlí Černé Hoře vypovědět válku. Kromě toho Švýcarsko zbrojí, stahujíc k hranicím španělsko-německým loďstvo válečné. Vrchní velení v Hercegovině svěřeno Omeru pašovi, k islamu to přestoupivšímu Amerikánu rodem z Massachusetts, kdež druhdy býval jednatelem továrny na šicí stroje. Kníže milánský (patrně srbský kníže Milan) pomýšlí na sňatek s paní Skupštinou (Mrs. Skuptshina), dcerou rumunského knížete Karla. Jak se z Paříže oznamuje, má Bismark zálusk na anektování Bosporu, mělo-li by dojíti k roztrhání Turecka, však mocnosti evropské rázně se tomu nepochybně oprou. Povstalecký generál Louis Bob Ratowich (nepochybně Peko Pavlovič) dobyl prý značného vítězství nad silnicí vedoucí z Trebině do San Sebastianu (Trebiň je v Hercegovině, San Sebestian ve Španělsku). Myslelo se do nedávna že tento generál je některý z knížat rakouských, avšak vychází na jevo, že je to zakuklený korespondent new-yorského „Heraldu." Hrabě Andráši zaslal sekretáři našemu Fishovi notu v záležitosti otázky východní; Fish ale odpověděl, že mu nelze vůči doktrině Monroeově ve věci té čehokoli činiti, atd. — Výkladu k mezkovině té dojista netřeba.

„Slávje"

—Korunní princ anglický indickou modlou. Nejpodivnější událost, která se princi waleskému na cestách jeho po Indii přihodila, jest zajisté, že postoupil na indického bůžka. Již před jeho příchodem do Bombaye kolovaly básně, v nichž vzýván byl jako zosobené božství. Jeden básník v Mysore zhotovil dlouhou hymnu, v níž prince dokonce nejvyšším bohem nazýval. Mysorský básník ten by báseň vlastoručně princi podal, avšak „nový bůh" nepřišel do Mysore pro panující tam cholera. Za to uveřejňují anglické listy úryvky z hymny té, z níž tuto několik veršů podati chceme na ukázku. Hymna počíná takto: „Vzývání boha, prince waleského! K čemu nám déšť, k čemu slunce? Nač nám třeba země, moře, vzduchu, chleba? Proč jiného máme vzývat boha? Bůh jest mezi námi, a jen tomu chci já věřit. O Trimurtiho se nestarám. Budu-li si žádat deště, princ jej poskytne, budu-li si přáti slunce, princ se usměje" atd.

—Boty zachránily mu život. V čas francouské revoluce minulého věku seděl též jakýs hrabě ze Schlabrendorfu v Pařížském jednom žaláři čekaje se sty jiných na smrť stětí. Jednoho rána přijel před žalář vozík, na němž se odsouzenci k smrti vozívali, aby nové oběti na stínadlo dovezl. Jména odsouzenců byla čtená: i jméno onoho hraběte čteno. Hrabě se neprotivil. Byl hned oblečen, — jen botův nemohl nalezti. Hledá je a hledá po všech koutech; žalářník hledá též; — ale botův nebylo. „Bosý nemohu jíti", dí konečně hrabě žalářníkovi, „to přec uznáte. Víte co? Vezměte mne zýtra místo dnes. Na jednom dni nezáleží." Žalářník svolil na 24 hodin. O jednu hlavu více či méně, o to neběží! — Druhého dne stojí hrabě hotový; již byl i obut; avšak jméno jeho čteno nebylo. „Páni" ovšem se domnívali, že již není mezi živými a žalářník se neměl za povolána, hraběte zvlášť udati; nechal jej v žaláři. — V krátce pak krvelačný Robespierre svržen a Schlabrendorf s mnohými jinými osvobozen. Boty jeho zachránily mu život!

—Pamětihodný proces odbýval se těchto dnů před nejvyšším soudem v Londýně. Firma Sassoon, jejíž hlavní sídlo jest v Bombayi, žádala od jedné londýnské pojišťovací společnosti 15.000 liber šterlinků náhrady za utonulý náklad opia. Veškeré důvody, jež uváděla pojišťovna ku svému prospěchu, nebyly dostatečny vyjma jeden, že totiž nedopatřením bylo zapraveno o 4 šilinky méně kolkové daně. Soud musel rozhodnouti proti firmě ve prospěch společnosti, a tak by touto nepatrnou chybou formální byla firma přišla o 15,000 liber šterlinků. Ale pojišťovací společnost se rozhodla, že pojištěnou sumu vyplatí, poněvadž hlavní důvody její prohlásil soud za neplatné a že jen nahodilá chyba vedlejší v její prospěch rozhodla, kteréhož rozhodnutí ku škodě druhé sporné strany použití nechce.

—Tajemný případ udál se nedávno v Loyně. — Jedná se tu o pekaři ve vlastní peci upáleném. Jistý Vallier provozoval tam s bratrem svým živnost pekařskou. Jednoho dne o 5. hodině ráno přišel starší bratr ze svého pokoje do pekárny, aby vystřídal při práci bratra mladšího, který celou noc v pekárně strávil. Hledal ho po pekárně, volal ho jmenem, ale nikdo neodpovídal. Mezitím ucítil podivný, neobyčejný zápach. Nadělané housky byly již zkynuté a mohly se sázet do pece. Pec byla otevřena, dohasínající plamen vydával své poslední teplo. Vallier pohlédl do pece a k hroznému zděšení svému nalezl tam na uhel spálenou mrtvolu bratrovu. Tak alespoň vypravoval Vallier sousedům, kteří na jeho pokřik přiběhli. Posud není tato událost vyšetřena, zdá se však, že nebylo to neštěstí ani sebevražda, nýbrž zločin.

—Zrádné zrcadlo. V jednom velkém hostinci pařížském ubytoval se neznámý mladý muž, kterýž si sám vybral pokoj, v němž večeřeti chtěl, a objednal si tucet ústřic. Sotva že byl samoten, ozvalo se z pokoje jeho neobyčejné zařinčení. Sklepník spěchal nazpět a shledal, že host rozbil rukojetí hole drahé zrcadlo. „Nastěte to zrcadlo na můj účet," zvil host zcela lhostejně. Hostinský přišel nahoru a pravil, že i když hostu se ráčí zaplatit, nesmí si přece dovolit to neb ono roztlouci. Došlo k vysvětlování a tu shledalo se, že neznámý jest příručí jistého vyslanectví a že byl kdysi s jistou známou dámou z pařížského polosvěta v tomto kabinetu u večeře a ve své neopatrnosti vyryl tehdy diamantem její a své jmeno do rohu zrcadla. Ponévadž se nyní právě žení, chtěl tu zrádnou upomínku v zrcadle zničit, aby ji někdy choť jeho nespatřila, kdyby snad náhodou do toho pokoje přišla.

—Větroplavec v moři. Jistý pan Bain připravil dne 16. ledna obyvatelstvu v San-Remo u Nizzy bezplatné divadlo větroplavby. Počasí bylo pěkné, vzduch tichý, balon se vznesl bez překážky do výše. V loďce pod balonem točil Baine francouzským praporem a pouštěl dolů dobrý písek. Náhle zavanul větřík, který hnal balon k předhoří Caponero a k moři. Pan Baine snažil se dostati se na zem, nemohl však a balon octl se brzy na vlnách, po nichž vlekl se dosti doleko. Diváci spěchali na břeh a čtyři stateční plavci odvázali člun, aby větroplavci ku pomoci přispěli. Teprv po půldruhé hodině dopluli k němu a napolo ztuhlého vytáhli ubožáka z koše. Také balon táhli za sebou a dostali se s nemalým namáháním na břeh.

—Hořečka z hladu panuje v obci Frankenheimu na bavorských hranicích. První člověk roznemohl se touto nemocí ku konci listopadu m. r. a za nedlouho zemřel. Do konce prosince onemocnělo 50 osob, do 6. ledna 120, do 13. ledna již 160. Z těchto zemřelo jich 26. Většina nemocných jsou mladí lidé, nejvíce dětí od 5 do 10 let. Místní poměry tamní jsou nanejvýš nepříznivy. Bydlíť obyvatelé osady většinou v malých temných světničkách, do nichž nemá čerstvý vzduch téměř přístupu, a několik rodin bydlí obyčejně pohromadě. O smetišti a záchodě není u nich ani stopy. Bylo by třeba zakročení blízkých měst, aby se ve Frankenheimu zřídila chatrná nemocnice.

—Velikáni. Před asentní komisí v Nagy-Kœrœsu v Uhrách objevil se při volání jmena Petr Švarc velmi tučný a veliký chlapík, kterýž se ve světě okazuje za peníze jakožto obr. Když ho chtěl postavit pod míru, nestačila tato. Objem prsou tohoto velikána má 163 centimetrů. Tento neobyčejný případ byl zaznamenán v protokolu a rekruta byl za příčinou své tučnosti jakožto k vojenské službě neschopný propuštěn. Petr Švarc má ještě dvě mladší sestry, kteréž jsou skoro také tak veliké a tlusté jako on a chystají se s ním na „umělleckou" pouť. Petr Švarc nám připomíná podobného velikána Františka Lacinu z Hustopeče u Hranic, kterýž již v 10. roce svého věku (roku 1869) měl 130 liber váhy, od té doby rychle do šířky rostl a již r. 1872 s otcem svým, řezníkem a hospodským z Hustopeče, na cesty po Moravě se vydal, aby se ukazoval. Jiný moravský velikán jest Jose Drasal z Holešova, který před rokem také v Praze a v některých venkovských městech se ukazoval.

Starořímská hostina.

Ze všech popisů, jakých se nám o římských hostinách dostalo, nejvíce vyniká zevrubností Petroniovo líčení hostiny Trimalchiovy, obsahujíc při tom ovšem též mnoho směšného a přepjatého, avšak tak, že labužnické hody a zvyky starořímské v celku dobře poznány býti mohou.

Trimalchio pocházeje z rodu nízkého došel rozličnými šťastnými náhodami ohromného bohatství, nesbavil se však sprostáctví, jež všude z něho vyhlédá. Hlavu maje divně zakuklenu v uchovům rouchu a krk obtočen hojnými látky a pod bradou uvázaný nachově pruhovaný a bohatými třásněmi vůkol ozdobený ubrousek (ubrousek přinesl si obyčejně každý host s sebou; prostěradel stolních užíváno teprvé za dob pozdních, nejprv asi za Hadriana) a mnoho prstenů a skvostných náramků, když hosté již na předkrmí si pochutnávali, objevil se nesen jsa od otroků v jídelně a položil se proti vší slušnosti na místě prvním . . .

Na podstavci pro předkrmí určeném stál osel z kovu korintského: po jeho bocích visely dva koše s olivami bílými a černými; na hřbetě pak byly dvě stříbrné misy (na jichžto kraji jmeno Trimalchionovo a váha stříbra (?) udána byla,) a na podstavcích pečení pliš s medem a mákem. Pak ležely na stříbrném roští teplé jaternice a pod nim slívy syrské se zrny granátovými (nápodobení to řezavého uhlí.)

Když ještě předkrmí trvalo, přinešen byl podstavec s košem, v němž seděla slepice dřevěná s rozevřenými v kruh křídly na způsob slepic na vejcích sedících; i přistoupili za zvuku hudby dva otroci a jali se plevy prohlížeti a vytahujíce vejce páví (obzvláštní toho času lahůdka) rozdávali hostem. Trimalchio zpozorovav co se děje, „přátelé," dí, „poručil jsem slepici vejce páví podložiti; a věru, bojím se, že jsou již nasazená, však zkoušejme přece, možno-li jich ještě požíti."

Dostaneme lžíce ne méně než půl libry váhy a vejce z tuhého těsta ustrojená prorážíme. Jáť málem bych byl podil svůj zahoubil, neboť zdálo se, že již mládě vnitř. Potom však, když zaslechl jsem starého hodovníka: „v tom musí něco dobrého vězeti," prohlížel jsem skořápku dále a nalezl jsem veletučnou sluku pepřeným žloutkem obalenou.

Když také Trimalchio toho všeho okusil a k jeho rozkazu když podruhé mulsum podáváno bylo, tu náhle k znamení hudbou nářadí předkrmní od sboru otroků zpívajících rychle sbíráno bylo. Ostatně v tom spěchu, když náhodou talíř stříbrný na zem upadl a otrok jej zdvihl, Trimalchio zpozorovav to poručil otroka polížky potrestati a talíř opět pohoditi. Brzy na to vstoupil otrok komorný a vymetl spolu s jiným smetím i onu nádobu.

Pak přišli dva aethiopští otroci s dlouhými vlasy nesouce malé měchy, jako ti, jižto v amfitheatru písek kropí, a ulévali nám vína na ruce, neboť vody nepodal nám nikdo (umývání rukou před stolem i při stole dálo se proto, že vidliček neužívali podobně jako Řekové.) Hned pak přeneseny jsou amfory sklené pečlivě sádrou zadělané majíce svrchu nápis: „Falernské opimianské století."

Po malé přestávce, když pomíjitelnost života hodovníkům připomenuta byla stříbrným automatem kostlivce představujícím, a to za tím účelem, aby tím spíše k pití se měli, nastala vlastní hostina. Počátek učiněn řadou jídel novotou uspořádání vynikajících. Na kulatém okříně byla znamení zvěrokruhu naznačena a nad každé postavil upravovatel jídlo vyznačné, na př. nad býka kus hověziny, nad raka kruh raků, nad lva africký fík, nad střelce zajíce atd. Uprostřed ležel kus vyříznutého drnu a na něm plásť medu. Egyptský otrok roznášel v stříbrné pícce chléb a snažil se při tom hlasem nebeským zpívati.

Když hosté vyzvání jsouce Trimalchionem, po těchto prý poněkud sprostých jídlech sahati chtěli, tu čtyři otroci k hudbě tančíce překvapili a pokrov sňali, načež uvnitř na jiném okříně drůbež, podbřišek prasnice a zajíc jako Pegasus okřídlený se objevil; a na rozích vytékalo ze čtyr podob Marysův pepřené garum přes ryby v euripu (umělá snad kolem okřínu vedená jímka, jako euripus v cirku) plovoucí.

Potom vstoupili otroci a zavěšovala na lehátka z předu koberce ozdobené tkanými tonaty a lovci na číhané s loveckými oštěpy a veškerým náčiním (aby jaksi vše honbu připomínalo). A dříve než zjeveno bylo, co se tím zamýšlí, povstal vně jídelny veliký křik a spartští psi vběhli do síně a jali se stůl obíhati. A v tom přineseno prkno krájecí a na něm ležel kanec značné velikosti, maje klobouk na hlavě: mezi zuby držel dva košíky z ratolestí palmových pletené, z nichž jeden naplněn byl datlemi, druhý ořechy thebskými. K rozkrájení tohoto kusu nepřišel předešlý kraječ, nýbrž veliký vousatý chlap v přistrojení loveckém. Ten rozřízl nožem loveckým bok vepře a z něho vyletěli drozdi, jež ptáčnící na vějíčky už připravené ihned chytali.

Když stoly za zvuku hudby byly očištěny, přivedeni do jídelny tři stužkami a rolničkami ozdobeni vepři, z nichž jednoho nomenclator dvouletým nazýval, druhého tříletým a třetího starým. Trimalchio se tázal: „Kterého z nich chcete ihned upečeného na stole vidět?" A hned nečekaje ani na odpověď poručil kuchaři nejstaršího zabíti.

Kuchař odvedl tedy živou pešani do kuchyně a za malou chvíli přinesen již vepř, avšak mnohem větší, na stůl. A když se hodovníci té rychlosti divili, ješto by prý ani kohout tak rychle uvařen býti nemohl. Trimalchio pozoruje vepře vždy bedlivěji, zvolal: „Jak pak, vždyť není vyvržen?" . . Tu vzal kuchař nůž a několika řezy bázlivě břich jeho rozřízl, načež vnitřním tlakem vysypalo se z něho množství jaternic a karbonátků.

Najednou počne strop praskati a jídelna se třásti k zděšení neznalých té věci hostí; avšak z ovtvoru rozstoupením se tabulí učiněného snáší se převeliká obruč, na níž zavěšeny jsou vůkol zlaté věnce a lahvičky alabastrové voňavkami naplněné, z čehož každý host mohl si domů vzíti . . .

Po nějakém čase poručil Trimalcio pospasy sloužiti. Otroci odklidili tedy všechny stoly a přinesli jiné a podlahu posypali pilinami, šafránem a sulíkem zbarvenými a práškem ze slídy třeným. K pospasům přineseni: drozdi s nádivkou z hrozinek a jader ořechových, pak jablka granátová bodlinami z mandlí posázená, takže se ježkům podobala; pak ale mnohem podivnější jídlo, krmená husa totiž, jak se zdálo, a kolem ní ryby a ptáci rozličného druhu. Tu však vece Trimalchio: „Toto vše upravil můj kuchař z vepřoviny—chceš-li, udělá ti ze slaniny holuba, z pickoviny hrdličku, z nohy volské slepici!"

V tom vstoupili dva otroci s dvěma hliněnými džbány hádajíce se vespolek. Rozhorleni jsouce nad nestydatostí opilých přihlíželi jsme, dí vypravovatel, blíže a shledali jsme, any z rozbitých džbánův ústřice a mušle se sypou, jež jiný otrok na mísu chytal a vůkol podával. Zároveň přinesl kuchař syčící šneky na stříbrném roští . . . Na konec přinesli kadeřaví chlapci vonné masti v kotlíku a natírali nohy hostí ověnčíše je a ulili něco masti do nádoby vinné i do lampy.

Dodatkem zmíníme se ještě, že jídlo počínalo se modlitbou a po hlavním jídle kladeny na mískách darům oběti potravné se slanou moukou. Jakož z popisu hostiny čtenář seznal, nebyla jídla na mísách zvláště na stůl donášena, nýbrž od otroků hostům sloužena.

(Vyňato z výtečného spisu prof. Velišského „Život Řeků a Římanů.")

Sultánovy páni.

Dnes, kdy vše zřízení a hospodářství turecké nás více zajímá, jest na čase, abychom se podívali do sní padišachových pani.

Jako každý Mahomedán má i sultán svou vlastní domácnost.—Každém Turku jest dovoleno aby měl čtyry ženy, sultánovi, aby jich směl pojmouti sedm. Jestli proto jest sedmička tak rozkřičená, neumíme rozhodnouti. Mimo to má sultán asi devět set kuběn, ač stalo se, že počet ten i na pět set let někdy byl ztenčen.

Obmezení toto patrně stávalo se časem na prospěch státní pokladny, které je sultán doposud pánem neobmezeným, však obmezení to málo prospívá, jelikož sultán dle libosti každé děvče, jež se mu zalíbí společnicí (kadnu) v své domácnosti jmenovati může. Sultán nepodlehá také zákonu a proto i pouta manželská libovolně i shoditi může. On není se žádnou ženou právoplatně ženat, ale jen ty, které zalíbení najdou jeho, uznávány jsou co společnice jeho, ne za sultánky neboť z tohoto titule těší se jen dámy z urozené krve. Padišach nevejde nikdy s podanou svou v platné manželství, všecky jeho společnice jsou jeho otrokyně Čerkesky, k důstojnosti této vyvolené a jemu darované.

Vcházíli sultán do haremu, oznamuje hned několik na stráži stojících kleštěnců — černochu nejvyšší dozorkyně haremu, příchod jeho majestátu. Dozorkyně tato jest důležitou osobou haremu, jest dozorkyní všech klenotů a jiných pokladů haremu, zároveň nejprvnější obhadnicí domu a dohlížitelkou. Sultána přivítá pozdravem hlubokým "selam." V rosmluvě sní domlouvá se sultán o zdravé té neb oné kadunu, první, druhé nebo sedmé, což vyznamenává, které společnost si přeje.

Děti sultánovy jsou přednější důstojností matky své, jsouť z urozené krve, kdežto matka jejich vlastní jest jen otrokyní. Proto matka v nosítkách, vozících, kočábkách, v salonech přijímacích vždy v druhé jest řadě a úctu prokazuje, třeba že přetvařenou, svému dítěti.

Sultán jest vždy hostem vyvolené otrokyně a jest na této, aby ho bavila. Zábavy nejčastější jsou tanec a hudba.

Tanec Turkyň jest sice půvabný ale neumělecký, aniž svědčí o síle a vytrvalosti tanečnic.

Mužští netančí nikdy kde se jedná o zábavu, pouze ku cti nejvyššího Allah tančí vřískající dervišové.

Dle jména není dovoleno vésti obchod s otroky a proto jest i veřejný trh toho druhu zapovězen, v skutečnosti ale trvá kup a prodej dítek dále, jelikož otrokyně jest podstatným požadavkem v turecké domácnosti. Svobodná Turkyně nemůže konati ani obyčejné práce domácí a jiné osobní služby, poněvadž by přišla tak ve styk s muži, což jí Koran zapovídá." Otročení jest proto nezbytné a v domech lze nalézti množství čerkeských a nubických otrokyň, z nichž prvním obyčejně připadá osobní obsluha, druhým obyčejnější práce domácí.

Za otrokyně řídké krásy, dle rakouské mince platí se až 40,000 zl.—60,000 za obyčejné exemplary za černošky 100 zlatých peněz, za bělošky až 500 zlatáků.

Dámám sultánova paláce není dovoleno, aby tak svobodně jak jiné Turkyně se chovaly. Obmezení toto škodí jich zdraví a způsobuje dlouhou chvíli. Někdy, když veškeré mužské služebnictvo bylo odstraněno, dovoleno jest jim vyjíti, a první sultánka v průvodu svých družek na vozích neb loďkách vyjíždějí na procházku k břehům mořským a i do velkých bazarů.

Sultán má na rozkošných stráních a údolích četné kiosky, v kterých jeho paní s dětmi se baví kde v hojnosti jest lahodného Mokka sladkého šerbetu a kamž žádné zvědavé oko lidské neshlédne. Vždy pro dámy na ze leném palouku rozprostřeny jsou koberce, kdež odpočívají v pohodlí právě orieltálním.

Když sultánovi Mahomedovi zamilovaná jeho žena zemřela, tak z toho byl zarmoucen, že poručil aby se její obydlí zavřelo, do kterého nikdo více neměl vejíti; jen on sám denně delší čas v přemýšlení pohřešen tu trávil. Byla zde pak patnáctiletá otrokyně, již náleželo, aby lázeň k obydlí tomuto patřící, čistila. Zvědavá, proč zůstávají obydelní místnosti ty zavřeny, po tajných schodech v ně vešla. V tom o kamžiku stál proti ní strašný Mahomed volaje: Jak se opovažuješ a sem přicházíš? Neznáš můj přísný rozkaz!"

Ulekntué děvče padlo jeho majestátu k nohoum prosíc za odpuštění. V tom postavení zalíbila tak se sultánovi, že jí nejen odpustil, ale jí i příležitost podal, že vícekráte na témž místě se vídali.

Později zavřené místnosti po zemřelé stály se obydlím jejím, ona stala se pátou sultánkou a matkou Abdula Medžida, předpoledního sultána, a bratra nynějšího Abdul-Azize.

Čerkeské matky proto, že dcerám takového skvělého vyznamenání u dvora tureckého se dostává, ochotny jsou a prodávají dcery své Turkům, ač křesťanům jich dáti nechtějí.

Není s podivením, že jednoduší venkované Kavkazští otroctví toto za přechod z chudoby do zemského ráje mají.

Table d'hote.

Studie.

"Signore, zde si račte sednout — to jest nejlepší místo; zvláště jsem je pro Vás vyhledal."

Zaplatil jsem za tuto královskou lež "stříbrný" lesták.—"La zuppa!— la zuppa!" — Tak tedy začneme jíst.

Vedle mne posadil se na lavici nějaký nemocný mládenec, který nakapal si do sklenice vody as 20 kapek vína. "Jep jest-li mně to nebude škodit," táže se neustále sama sebe a sahá si na tepnu.

Po pravici ukolébala se tlustá, škaredá dáma. — "To jest můj syn,"—představuje mne ač osmileté stvoření. "Za toho ale nebudu platit více než třetinu, cameriere — slyšíte cameriere! Jest ještě tuze malý — piccolo — rozumíte — piccolino." Kluk jí zatím za čtyry.

"Cameriere, dejte mu ještě trochu polévky," volá pečlivá matinka, "ta je zdravá. A mass mu dejte pak raději větší kousek; to žene do síly. Račte už dlouho být v Tersta?" obrátí se ke mně.

"Teprve tři dny, madame."

"Tři dny! — Ach, to je mnoho, pane. Já jsem zde teprvé den a už toužím zase po Vídni. Es giebt halt nur a — — Jste také z Vídně pane?"

"Ne, madame; jsem Čech."

"O, milý krajane!" —

Lekl jsem se, že mi padne do náruče; sklepník nabízející jí právě smaženou sepii, postavil se jako anděl strážce mezi nás.

"Tedy vy jste Čech, milý příteli? Já jsem také Češka," hovoří má nejméně dvoucentová sousedka v strašné češtině, která mně bere všechnu chuť k jídlu. "Ale já jsem už 15 let ve Vídni, můj muž je fabrikant, — — Seppi, chceš ještě trochu kompotu? Cameriere, dejte mému synovi kompot. Vy myslíte, že se můj syn jmenuje Seppi, není-li pravda, milý krajané, ale to se mýlíte. Já mu jenom tak říkám k vůli mužovi; on se jmenuje vlastně Jaroslav a umí výborně česky. Z toho bude jednou vlastenec. Jak pak ti říkají, můj miláčku?" Kluk mlčí.

"Nu, tak přece pověz panu vlastenci."

Kluk mlčí.

"Ale, ale — to je nespůsobné, Jaroslav ti říkají, není-li pravda?"

Kluk mlčí zas a nacpe si plnou hubu švestek.

"Tak vidíte, jak jsem jej výborně naučila český," ujišťuje mne milá krajanka.

"Ale, cameriere, vy jste mně odnesl talíř a já jsem ještě nesnědla . . ."

Naproti mně sedí mladý Pařížan s rostomilou paničkou. Hledí na ni namilovaně a každou chvíli jí tiskne ruku. Vzali se nedávno a vyjeli si do Italie na líbánky. Teď se přes Terst vrací.

"Už budeme zase brzo v Paříži, Charlotte."

"Ach, škoda!" poznívhne k němu krásné oko.

"Ale že jsme už z Benátek pryč, ráda — zanzary by mne byly snědly." Usmívá se naivně a hladí si tváře, které jsou cotě červené, polípané od této benátské metly.

"Proti tomu bych protestoval," směje se šťastný manžel a políbí jí ručku.

Nejsem člověk zlý, ale cítil jsem v duši své závist.

"Fi donc—viděl jste, krajane?" Tak hloupě by si nepočínala Vídeňka," šklebí se má sousedka v pravo v pohrdlivě. Neodpovím a odvrátím se od ní.

Zamračí se a dá se do řeči s člověkem, který sedí vedle kluka. Je od Lublaně a mluví špatně německy; ulišťuje však přece, že je rozený Němec.

Hladí kluka a chválí ho, že je hezký. Kluk patně není marnivý — jí raději; bůh ví co se už do něho vešlo.

"A vy jste nebyla v Postojně, milostpaní?" táže se Němec od Lublaně.

"Ne, nebyla — ale chci se tam podívat. Jen jest-li to za to stojí. A není tam tma v jeskyni?" ptá se, "já se tuze bojím tmy. A nejsou tam ještěrky a hadi — — brr — mráz jde po mně, jak se mně ošklivi — — cameriere, ještě trochu ledů.

"Co vám napadá, milostpaní?" směje se Němec škrobeně. "Není tam nic, jenom kameny, vlastně to ani nejsou kameny — jsou to stala — stala — á, jak pak se tomu říká. No, to je jedno — ale jsou to krásné."

"Tak?"

"Tam uvidíte, milostpaní, celé kamenné stromy."

"Ah!"

"Potom tam uvidíte opičku, která se sama udělala z kamene."

"Jak to?"

"Sama se udělala z kamene — oči, ústa, nos —."

"Ah!"

"Potom tam uvidíte kamenou oponu jako v opeře."

"To není možné! ale nechá se vytahovat?"

"Ne, to se nedá. A pak tam uvidíte milostpaní, celý kostel; hezčí než kostel sv. Štěpána."

"Je věž také tak vysoká?"

"Jenom vnitřek kostela, milostpaní, ale velmi krásný; ohňův, svícny."

"A slouží tam také mši svatou?"

"To nevím, ale tancují tam; je tam totiž také sál."

"Ah! — Ah!

"Garçon!" volá strašně dlouhý Angličan a drápe se vidličkou v mase, které má na talíři. "Co jest to?" — "Boeuf á la mode," odpovídá sklepník skroušeně.

"Co že?" — "Boeuf á la mode, mylord."

Mylord ukrojí si kousek a vrtí hlavou. — "Boeuf á la mode," praví se znamením otázky, obrátiv se k paní, která sedí vedle něho jako socha; je to mylady. Má kolem krku zlatý řetěz a strašnou frisuru, podobnou babylonské věži.

Neodpoví; ukrojí si také kousek, dá jej pomalu do úst, vypláchne na talíř, napije se trochu vína, zakucká se, ušklíbne, obrátí se němě k manželi—Znamení lásky.

Mylord rozumí. "Garçon!" volá, "víno!"

"Jaké ráčí, Osvícenost? ptá se sklepník, s hlubokou poklonou, podávaje ceník.

Mylord má za zbytečné mluvit — ukáže prstem.

"Bordeaux!"

"Yes."

"Charlotte! — na šťastnou budoucnost!" Sklenice zacinkaou, mladí manželé se napijí champagnského. Blaženost zalí jim z očí. "A na zdraví všech nám milých!" pozdvihuje pohár panička.

"Napij se, Seppi," šťouchne moje sousedka svého drahého syna, který je zaťoukl jako ňok. "A pak ať nezapomeneto, cameriere, počítat mně jen jednu lahev vína."

"Odpusťte madame, víno se nepočítá zvláště, couvert stojí tři zlaté. Za synáčka budete bez toho platit jen polovic."

"Polovic? co vám napadá! Vždyť nic nejedl."

Sklepník se kousá do pysků, kluk funí.

"Třetinu jenom budu platit."

"Odpusťte, madame, děti do 12 let — —"

"Opravdu, milostpaní, platí polovic — to je zvykem," řekne Němec od Lublaně.

Krajanka se začervená, stydí se nejapů.

"Tak tedy dejte mému synovi ještě trochu ovoce, cameriere, to je zdravá."

Žert a pravda.

Hřích sv. Prokopa.

Svatý Prokop ku svatyni králi ctností nesen, ba než pirko vjíti— přejde Sázavu, aniž si obuv smáčí a jde davem ku oltáři blíž. Čert na svatým v okliškách se plíží také k chrámu, krokem zhoďje— opatrně nohy svoje klotě stavý ve svatého šlépeje. V chrámu po prousce v zástuku kůru, na nějž tahal hříšný varhaník— vysoká se ďábel svíšně vzhůru a se na varhany skokem smyk. Sedaux na bobek, kus odoviny na kolenů rozvine a v štípec zmačtý — pokla pán zadrhnuv rychle uhlík špičatý— bystře prohlíží si list ve svaté síni. Po hochu-li panna stočí očíček, hned na oči klíč—pantůček, a po divence-li junák zahárá, píšeť si pekla—žárku—nadm